

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

בס"ד, יום ג' פרשת תזריע, כ"ו אדר ב' תשפ"ב

גיליון מס' 350

דבר העורך

בתמונות: הגביע של הערוך לנר שנמצא כיום בידי צאצאיו המכיל 122 סמ"ק (לפי יחס שווה משקל / נפח).

בתמונות: הגביע של מרן הג"ר יוסף חיים זוננפלד זצ"ל רבה של ירושלים, הגביע מכיל 90 סמ"ק. יישר כח למשפחת פלס צאצאי הגרי"ח זוננפלד, על רשותם האדיבה לפרסום התמונות.

בתמונות: הגביע של בעל הלש"ם סבו של מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל הגביע הכיל מתחילה רק 120 סמ"ק. והיה מונח לפני הגרי"ש בליל הסדר, ולא השתמש בו לכוסות מחמת שיעורו הקטן.

כשראה חתנו הג"ר יצחק זילברשטיין שליט"א את צערו פנה אל חברת ה'צורפים' שהוסיפו תוספת על הגביע והשיעור של הגביע עם התוספת הוא 180 סמ"ק. כשמסר את הגביע המתוקן לידי הגרי"ש לא היה גבול לשמחתו, ומאז השתמש בו לד' כוסות בליל הסדר.

בתמונה ניתן להבחין שהחלק העליון של הגביע נוסף בתקופה מאוחרת. (אבני חן חלק א דברי זכרון מהגר"י זילברשטיין, חשושי חמד, חיים שיש בהם הגדש"פ עמוד קלג).

תגלית: הגביע שהשתמש בו החפץ חיים נמצא כיום בידי צאצאיו משפחת זקס, על הגביע חרוט שמו של הג"ר ישראל סלנטר זצ"ל - בעל הגביע, שהביאו להג"ר מאיר אטלס זצ"ל, שהביאו לחתנו הג"ר אלחנן וסרמן זצ"ל, שהביאו להג"ר מנחם מנדל זקס זצ"ל חתן החפץ חיים לכבוד שמחת נישואיו.

על פי השמועה, אחר ההשתדלות להגיע לחקר האמת, הגביע מכיל יותר מ- 140 סמ"ק, ומנהג החפץ חיים בליל הסדר שבכוס ראשון קידש על גביע זה, ואת שאר ג' הכוסות מזג בכוס זכוכית קטנה יותר.

בברכת התורה
עקיבא יוסף לוי

נושא הגיליון

'שיעור יין לארבע כוסות'

היין (=75) כוס (=86)

כוס הגון (=150) כוס כהוגן (=170)

הלכה למשה מסיני: מבואר בגמ' (עירובין דף ד. סוכה דף ה: ו) שיעורין חציצין ומחיצין הלכה למשה מסיני. ואחד מהם הוא שיעור רביעיית יין לנזיר. ואסמכוה על הפסוק (דברים פרק ח פסוק ח) אַךְ חָטָה וְשָׁעָרָה וְנָפְקוּ, שכל הפסוק נכתב לשיעורין, ולומדים מהמילה וְנָפְקוּ שיעור רביעיית יין לנזיר.

ומבואר בגמ' (נזיר דף לח.) עשר רביעיות הן: רביעיית יין לנזיר, ד' כוסות בפסח טעון רביעיית, חכם ששתה רביעיית יין אל יורה, כהן ששתה רביעיית יין ונכנס למקדש חייב מיתה, רביעיית דם מטמאה באוהל, רביעיית שמן לחלות של קרבן תודה, רביעיית שמן לנזיר, רביעיית מים למצורע, מים טמאים פוסלים את הגוף ברביעיית, המוציא רביעיית משקין בשבת חייב. עוד מבואר שם בגמ' דברים שיש מחלוקת בשיעורם, שיעור רביעיית מים לנטילת ידים, שיעור רביעיית מים להשקאת סוטה, רביעיית מים מבטל מי רגלים. וכן יש שיעור רביעיית למקוה דבטולה רבנן.

מעניין לציין קושיית הגר"ח קנייבסקי זצ"ל (דרך אמונה תרומות פרק י הלכה ג ביאור ההלכה ד"ה שתייה), שבתשע מקומות מצינו שהשיעור הוא כזית, ובתשע מקומות מצינו שהשיעור הוא רביעיית, ומיישב שם את הסתירה בבקיות גדולה.

1. רביעיית = מידת נפח

אופן המדידה: מבואר בגמ' (פסחים דף קט.) והובא בטור

תמונות מהביקור ההיסטורי של רבני 'הילכתא' בבית מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי זצוק"ל חורף תש"פ

מרן מעין בגיליון 'עומק הפשט'

בהוראות רבני הילכתא

תרומת קודש ל'הילכתא'

מטבע דרהם עתיק כפי שהיה בזמן הרמב"ם שהשתמש בו לקביעת מידות ושיעורי תורה (מתוך ספר הידורי המדות).

(סימן תעב), שיעור רביעיית של תורה, אצבעים על אצבעים, ברום אצבעים וחצי אצבע וחומש אצבע. כלומר, תכולה של כלי ברוחב 2 אצבעות, עומק שתי אצבעות, גובה 2.7 אצבעות, והמקור הוא משיעור מקוה שהוא כשיעור גוף האדם, אמה על אמה בגובה 3 אמות ומכיל 40 סאה, ולפי החשבון המבואר **ברשב"ם** (שם), יוצא השיעור האמור מכל רביעיית הלוג.

הנתונים הבאים מוסכמים על כל השיטות. שיעור רביעיית הינו שיעור נפח, מקובל כיום למדוד נפח במידת סמ"ק (ראשי תיבות נסטי מטר קוב, cc, centimeter cubed), כלומר רביע של ס"מ על ס"מ. (כמו אבן של משחק 'אמש אבנים'). לוג = 6 ביצים, רביעיית הלוג = 1.5 ביצים. השאלה היא האם הביצים בזמננו, קטנים מהביצים שהיו בזמן חז"ל.

גדולי הפוסקים: סוגית השיעורים נדונה רבות בספרי הפוסקים בכל הדורות, והכריעו בזה הרמב"ם (עירונון פרק א הלכה יב) **הטור והשו"ע והנושאי כלים** (סימן תפו סעיף א), **והמשנ"ב** (ס"ק א, וביאור הלכה סימן רעא ד"ה והוא, וד"ה של רביעית), ולמעשה שתי שיעורים עיקריים התקבלו בדורות האחרונים, השיעור הגדול נקרא שיעור החז"ל, והשיעור הקטן נקרא שיעור רבי חיים נאה, כדלהלן.

ו**כתב הביאור הלכה** (סימן רעא ד"ה של), בכל דבר שהוא דאורייתא כנון כזית מצה בליל הסדר, יש להחמיר בוודאי כשיעור הגדול, וכן לקידוש של ליל שבת שיעקור דאורייתא כנון לחוש ולכתחילה לשיעור הגדול, אך לקידוש של שבת בבוקר ובשאר כוס של ברכה, אפשר לסמוך על מנהג העולם כשיעור הקטן. ולכתחילה צריך שהכוס תחזיק כשני ביצים עם הקליפה.

2. שיעור חזון איש = 150 סמ"ק

התקטנו הביצים: לפי שיעור החז"ל (קונטרס השיעורים או"ח סימן לט ס"ק א-1) שיעור רביעיית הוא כ- 150 סמ"ק (כוס הגון' = בגימטרייה 150). וליתר דיוק 149.29 סמ"ק, וכפי שהאר"ך לבאר משנתו הגר"ר **יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל** (שיעורין של תורה שיעורי המצוות עמוד שם אות יח), וביאר שאין להוכיח כשיעור הקטן ממנהג ירושלים.

השיעור מבוסס על חידוש שכתבו אותו כמה מגדולי האחרונים. הראשון הידוע שבהם בעל ה**נוהד ביהודה** רבי יחזקאל **לנדא** בספרו **צל"ח** (פסחים קטז); וכדבריו נקטו **החתם סופר** (הובא בשערי תשובה), **הערוך לנר** (הובא בביאור הלכה סימן תרמח סעיף כב ד"ה פחות), ו**הגר"ר אפרים זלמן מרגליות זצ"ל**, שהביצים שלנו ומחצה לכדי מחצית מהשיעור, ולכן שיעור הרביעיית שהוא ביצה ומחצה הוא 150 סמ"ק. ו**כתוב במעשה רב** (סימן קה) שמדדו לפני הגר"מ **אנוצא** כמו השיעור הגדול ויש לשער לחומרא לענין רביעיית וכזית בפסח.

וכך כותב הצ"ח (שם), ששני שיעורי חלה מכהישין זה את זה, ששיעור חלה לפי ממות של ארבעים ושלוש ביצים וחומש הוא פחות משיעור 'פינט', ולפי מדידת אצבעות עולה לשיעור 2 'פינט', ובהכרח שהמידות השתנו שלנו חז"ל, או שהאגודלים שלנו גדולים יותר מהאגודלים שלהם, או שהביצים התקטנו ממה שהיה בזמנם, וכיון שידוע שהדורות הולכים ומתמעטים, ולא מסתבר שהאגודל שלנו גדול מהאגודלים שהיו בזמנם, ועל כרחך שהביצים בזמננו התקטנו. ומסיים ופורת לא דייקנו לחומרא.

3. שיעור הגר"ח נאה = 86 סמ"ק

לא התקטנו הביצים: שיעור הגר"ח נאה (קונטרס השיעורים עמוד ט, שיעורי תורה עמוד לב עמוד עו) שנקט את השיעור הקטן כמנהג ירושלים שרביעיית הוא כ- 86 סמ"ק ('כוס' = בגימטרייה 86) וליתר דיוק 86.4 סמ"ק, והוכיחו כשיטה זו מדברי הראשונים **ורקח הר"א** ו**הטור והמרדכי** ו**מהרי"ל** ו**מהרי"ל ורבינו ירוחם**. משקלו של מטבע הדרהם (מטבעות עתיקות שהיו בשימוש באימפריה הערבית - ראה תמונה) שימא את הרמב"ם לציון מידות ושיעורי תורה, וכפי שכתב הרמב"ם (פירוש המשניות עדייות פרק א משנה ב), שלאחר מדידה מדויקת בתלית הדיק, נמצא שהרביעיית האמורה בכל התורה, מחזיקה קרוב לעשרים וששה דרהם יין (ככל הנראה כוונת הרמב"ם לדרהם מצרי עתיק), וקרוב לעשרים ושבעה דרהם מים. שיעור הגר"ח נאה מבוסס על משקל הדרהם, ועל ההנחה שמשקל לא השתנה מזמן הרמב"ם עד זמננו.

ר' חיים נאה מדד את הדרהם הטורקי שהיה בימיו בארץ ישראל, במשקל 3.2 גרם, וכאשר חישוב עשרים ושבע דרהם שהוא המשקל של רביעיית מים לפי השיעור שכתב הרמב"ם, יוצא 86.4 סמ"ק, ולפי החשבון הזה יוצא שהרמב"ם מדד את הנפח המקובל של שיעור רביעיית, בסך הכל 10.8 אצבעות מעוקבות (10.8=2.7*2*2), נמצא לפי שיעורי זמננו שהאצבע שהרמב"ם מדד בה היתה בת 2 ס"מ.

מידת 75 סמ"ק

4. השיעור הקטן = 75 סמ"ק

השיעור הקטן: וכתב הגר"ח **חיים פינחס בניש שליט"א** (מידות ושיעורי תורה פרק ד סעיף ח) ששיעור רביעיית הוא 75 סמ"ק (בגימטרייה = 'היין') בדק ומצא, שמטבעות הדרהם שהיו בזמן הגאונים והרמב"ם היו יותר קטנים ממטבעות הדרהם שהיו בזמן רבי חיים נאה בערך של כ- 12%-7, ומשקלם היה 2.83-2.97 גרם, ויוצא לפי החישוב הזה ששיעור רביעיית הוא 76-74 גרם, כאשר רוחב כל אגודל הוא 1.9 ס"מ. והוסיף (פרק ה הערה 81) שהציע את תוכן דבריו לפני **הגרש"ז איערבאך זצ"ל** והשיב לו, שמעמ מכבר שהגר"ח נאה הפריז במידותיו, אך מכיון שהוא בעצמו אינו מתמצא במשקל הדרהמים העתיקים אינו יכול להחליט בסוגיא זו.

מאידך לדעת **הגר"ש אלישיב זצ"ל** יש לנהוג כמנהג המקובל 86 סמ"ק ולא לשנות. וכאשר לקבל לפניו שמצאו שמידות המטבע הדרהם קטנות יותר, לא הסכים לקבל, והתבטא שלפני זמן העידו בפניו להיפך, ולא ניתן לסמוך על ביירוים כאלו.

5. מנהגי הקהילות

ברבנט: לדעת **הגר"ז בריסק זצ"ל** (הגדת מבית לוי עמוד צב), שיעור רביעיית כביצה ומחצה, ולפי מה שקבעו האחרונים שהביצים נתקטנו צריך שיהא בו 150 סמ"ק, ויש להחמיר שיהיה בו 170 סמ"ק, כמשמעות הצ"ח בפסחים שהביצים התקטנו יותר מחצי, ואם כי יש להקל בשיעור זה בדי' כוסות שהם מדרבנן, הרי בכוס ראשון יש להחמיר כי להרבה פוסקים עיקרו דאורייתא משום של קידוש של יום טוב.

ספרדים: המנהג המקובל אצל הספרדים הוא לשער בשיעור הקטן של הגר"ח נאה וכפי שכתב **הגר"ר עובדיה יוסף זצ"ל** (חזון עובדיה שבת חלק ב עמוד נג, מאור ישראל פסחים סוף דף מח). שיעור רביעיית הוא כשמונים גרם. וכעין זה כתב **הגר"ב צ אבא שאול זצ"ל** (שו"ת אור לציון חלק ג מבוא אות ג עמוד לב) שכל

גדולי ספרד לא סברו שהשתנה השיעורים, ונהגו כשיעור הקטן. וכן כתב בספר הידורי המדוע בשם גדולי פוסקי הספרדים.

מנהג ירושלים: מנהג ירושלים מקדמת דגא כשיטת הגר"ח נאה, כפי שהעיד **הגר"ש אז איערבאך זצ"ל** (הליכות שלמה פסח פרק ט סעיף ד דבר הלכה אות טז ארחות הלכה 53, הלכות יום כיפור פרק ו סעיף 47), ואמר בשם הגר"ח **דוד בהר"ן זצ"ל** שחישב ויצא כשיטת הגר"ח נאה זצ"ל.

הוכיח כן **הגר"ד דוד בהר"ן זצ"ל** (ארח דוד עמוד רלז), שהרי מזמן הגמרא ועד זמן הרמב"ם לא התקטנו, ומהרמב"ם עד זמן הב"י גם לא התקטנו, ומב"י ועד זמן הש"ך גם לא התקטנו, ולא מסתבר שהתקטנו השיעורים, כי אם כן אבותינו היו מספרים לנו דבר זה שהעירורים על כך, ואיך יכול להיות שעד הרמב"ם לא התקטנו, וכן עד הבית יוסף ועד הש"ך, ורק מהש"ך עד זמננו התקטנו, וכן מוכיח מהסוכים ועוד מידות שנמצאו שתואם לשיעור הקטן. וציין שם בהגהות עלי ארח (מספר 553)

איור להמחשה מספר מעיין הברכה עמוד 437
עיין בספר **שיעוריו של תורה** (עמוד גג הערה ז) מה שכתב בהז.

ולדעת הגר"ש שמואל הלוי ואזנר זצ"ל (שבת הלוי חלק ו סימן ט) סתימת הטור ושי"ע בכמה דוכתא דלא התקטנו השיעורים, ואין לומר בשום אופן שמימות סתימת השו"ע עד היום נתקטנו הביצים שזה דבר שהחוש ודעת תורה מכחישים, ואם כי שאנחנו מחמירים לכתחילה כדעת רבותינו הצ"ח והח"ס והחזון איש היינו לכתחילה בדאורייתא, לא כן בקדושה שחרי, ושאר דרבנן שסומכים על השיעור הקטן.

לחוש לחומרא: ולדעת הגר"ש אלישיב זצ"ל (קובץ תשובות חלק ב סימן ל, הגדה של פסח הילה הזה עמוד 24, הגדת מורד הגר"ש אלישיב עמוד 5 והערה פג עמוד קג, עדות בנו לרביע הילכתא) יש לנהוג כמו שכתב הביאור הלכה שבחייב שתיה דאורייתא צריך את השיעור הגדול, ובחייב שתיה דרבנן מספיק השיעור הקטן, ויכול ל' כוסות שחייבו מדרבנן (משנ"ב) שכן תפו סוף ס"ק א, יכול ליקח ד' כוסות בשיעור הקטן של הגר"ח 86 סמ"ק שכן היה מנהג ירושלים, ובפרט אם קשה לו כגון נשים גרילות לשתות יין, והמהדר כשיעור הגדול של החזו"ן 150 סמ"ק תבוא עליי ברכה.

וחדשו תלמידי הגר"ש אלישיב (פ.ד. / ז. / ק.), וכן מעידים בשם **הגר"ש ואזנר זצ"ל** שבליל הסדר שיעקר החיוב הוא בין, ואילו מיץ ענבים הוא רק בדיעבד (ישא יוסף חלק ד סימן קז, שבות יצחק חלק ד פרק י אות ב) אם כן עדיף להחמיר לשתות יין ממש בשיעור הגר"ח נאה, מאשר מיץ ענבים בשיעור החזו"ן. וכן דעת הגר"ח **צבי רוטנברג שליט"א** כיון שמהנה פולין וכמעט בכל תפוצות ישראל כשיעור הקטן, לכן עדיף יין כשיעור הקטן, מאשר מיץ ענבים כשיעור הגדול.

וכתב **בפניני הלכה** (תזריע תשפ"ב) בשם **גדולי הוראה שליט"א**, שנפק"מ בפסח שחל בשבת (כמו השנה שנת תשפ"ב) שכוס הראשון של קידוש עיקרו דאורייתא, בשונה מכל פסח שקידוש של יום טוב הוא רק דרבנן (משנ"ב) סימן רעא ס"ק ב בשם המגן אברהם, ולכן בכוס הראשון צריך שיעור גדול. ופלפל מדברי

פוסקי זמננו, האם יש עצה לקיים את הכוס של קידוש דאורייתא של שבת על ידי 'שומע כעונה' מגדול הבית כמו בכל שבת, ואת הדין של ד' כוסות יקיים כל אחד מהמסובים בשיעור הקטן שלפניו, או שלא מועיל כי סוף סוף גם הכוס שלפניו הוא כוס של קידוש. ויש להתפק האם עדיף שיעור גדול וישתה רק רוב, או שיעור קטן וישתה הכל, ואם מוגדר סכפיקא דדינא, צריך לקחת שיעור גדול שהוא לעיכובא, ושתית כל הכוס הוא רק לכתחילה, ואם מוגדר רק כחומרא בעלמא יתכן שעדיף שיעור קטן וישתה הכל (ז.א.)

חזן לארץ: לדעת הגר"ר **משה פיינשטיין זצ"ל** (אגרות משה או"ח א סוף סימן קלו, הגדה של פסח ויגד משה עמוד 61 סעיף ה, הגדה קול דודי באנגלית עמוד טו לבנו של הגרמ"ב) שיעור רביעיית לפי ג' ביצים, למצוה דאורייתא 130 סמ"ק, ולמצוה דרבנן 97.5 סמ"ק, ויש שכתבו בשמ"ק 93 סמ"ק.

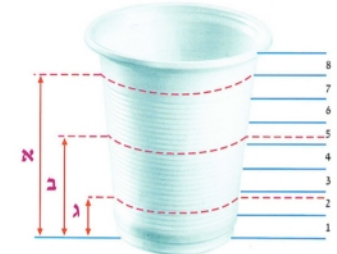
וכתב **בשמירת שבת כהלכתא** (פרק מז סעיף ט) שמנהג ירושלים ועדות המזרח 86 סמ"ק, יש מחמירים וכן המנהג בחו"ל ששיעור רביעיית הוא 137 סמ"ק. והנהוגים כחזו"ן מחמירים לשיעור של 150 סמ"ק. במה דברים אמורים בקידוש בלילה והבדלה שיעקרו דאורייתא, וגם קידוש והבדלה של יום טוב דינים כשל שבת, אבל בקידוש של יום שהוא רק מדרבנן יש לסמוך על השיעור הקטן.

בספר **עלה יונה** (עמוד קנד) כתב ששיעור רביעיית הוא 136 סמ"ק, וזה מתאים עם השיעור של גביע החפץ חיים (ראה 'דבר העורך') שמכיל יותר מ-140 סמ"ק.

לחומרא: לדעת החזו"ן וההולכים בדרכו והמחמירים כשיטת הצ"ח, תמיד נוהגים להחמיר בשיעור הגדול גם במידי דרבנן. יש מחמירים לחוש שרביעיית הוא 180-200 סמ"ק. ויש אומרים על פי הגר"ח מוולאזין שרביעיית הוא ג' ביצים, וכל ביצה היא 60 סמ"ק כי הביצים התקטנו יותר מחצי, נמצא שהרביעיית הוא 180 סמ"ק.

6. פולמוס השיעורים

מראי מקומות: כמה תלמידי חכמים, ערכו ביורורים ומדידות, וחיברו ספרים ומאמרים בענין השיעורים, בדגש על שיעור רביעיית יין לקידוש בשבת ולד' כוסות בליל הסדר, ונציין חלק מהספרים שהגו בזה ונעזרנו בהם בהכנת המאמר, הגר"ח **מורבך זצ"ל** (עלה יונה עמוד קז), הגר"ח **חיים פנחס בניש שליט"א** (מידות ושיעורי תורה פרק טז), הגר"ח **דוד יהודה מרגולין שליט"א** (הידורי המדות שער ב, קונטרס שיעורי המצות לליל הסדר), הגר"ח **משה לייב לוי שליט"א** (בית מלא חלק ב סימן פד), הגר"ח **שמואל יוסף שטיצברג שליט"א** (שערי ההגדה עמוד רלג), הגר"ח **משה ויא שליט"א** (פסח כשר ושמוח עמוד 29, עמוד 45), הגר"ח **יצחק דרזי שליט"א** (שבות יצחק פסח פרק כה), הגר"ח **משה קוטקס שליט"א** (קונטרס 'שיעורי המצות לליל הסדר', ומובא בקצרה בסוף 'לוח ההלכות והמנהגים'), **דור המלקטים** (קונטרס השיעורים), **משפט הילה** (עמוד קה).

בדסטו - כוס חד פמית רניה למשקאת קרים 180 CC, בגודל 4.5 קוטרו למטה, 7 ס"מ קוטרו לפעלה על 8 ס"מ גובה.

- א. שיעור רביעיית לחזון איש.
- ב. שיעור רביעיית לר"ח נאה. כמות השתיה החייבת בברכה ארוכה לפחות העולם, היא הכמות של ששקה כשהכוס מלאה עד קנת יותר מחצי גובה.
- ג. שיעור כית מסקה, וזהו כמות שיש בה ספק אם חייבת בברכה ארוכה, וראוי לשתות פחות משיעור זה, או שישתה שיעור רביעיית (שיעור ס"ה ר"י מ"ב ס"ק י"ז).

משיב כהלכה

ההגרלה השבוע על 100 שקל במזומן

הזוכה בהגרלת גיליון 349 בסך 100 שקל מזומן
האברך המופלג הר"ר אלחנן יהודה כהן שליט"א
ביתר עילית

שאלה: כמה יין ותוך כמה זמן צריך לשתות כוס של ברכה?

מהו שיעור היין שצריך לשתות בד' כוסות בליל הסדר, ובקידוש והבדלה בשבת ויום טוב, תוך כמה זמן צריך לשתות לכתחילה, ושיעור ההפסק באמצע השתיה שמעכב בדיעבד?

מקורות: גמ' (פסחים דף קז. קח: ורשב"ם ותוס' שם); טור ובית יוסף (סימן תעב); שו"ע ומשנ"ב (סימן רעא סעיף יג וביאור הלכה שם, סימן תעב סעיף ט, סימן רי שער הציון ס"ק יא); חידושי מרן רי"ז הלוי (הלכות חמץ ומצה פרק ז הלכה ט); ארחות רבינו (חלק ב עמוד ע); ויגד משה (סימן ו סעיף ז).

במדור זה מופיעה שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, כל מי ששולח תשובה נכונה על השאלה נכנס להגרלה. ההגרלה על דעת רבני המפעל. התשובות המובחרות ישולבו במידת האפשר בגיליון הקרוב.

בכדי להשיב ולהכנס להגרלה, מספיק לעיין במראה מקום אחד! נא להעביר את התשובות עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתגיע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה). בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד), באתר מהאפשרויות הבאות:

1. בקו 'הילכתא' טלפון 02-5377085 שולח 4
2. בעמדות 'זדים פלוס' ו'קהילות', קופת 'הילכתא' גיליון 'עומק הפשט'
3. בחדר 'קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים, תיבת 'הילכתא'
4. בקס מספר 6507823-1532
5. במייל 5047867@gmail.com

המדור השבוע הוקדש לעילוי נשמת

מרת חיה שרה ב"ר רפאל ע"ה נלב"ע י"א ניסן תשל"ט
ת.נ.צ.ב.ה.

סיכום הגיליון:

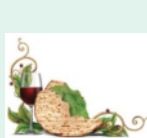
דינים העולים

- שיעור רביעית:** שיעור רביעית יין לנזיר הלכה למשה מסיני, ואסמכוה על הפסוק וּנְפֹן. לפי חשבון 40 סאה של מקוה = רוחב ואורך 2*2 אצבעות, בגובה 2.7 אצבעות.
- מדידה:** לוג = שש ביצים, רביעית הלוג = 1.5 ביצים שהיה בזמן חז"ל, לרוב הפוסקים ביצים שלנו כביצים שלהם, לשיטת הצ"ח ביצים שלנו התקטנו למחצית ורביעית = 3 ביצים שלנו.
- כמות:** שיעור הקטן = 75 סמ"ק (גימטריה = הי"ן, כחצי כוס חד פעמי). שיעור הגר"ח נאה = 86 סמ"ק (גימטריה 'כוס', יותר מחצי כוס חד פעמי). שיעור חזו"א = 150 סמ"ק (גימטריה 'כוס הגון', מעט פחות מכוס חד פעמי). שיעור הגרי"ז מבריסק = כ-170 עד 175 סמ"ק (גימטריה 'כוס כהגון', כוס חד פעמי כמעט מלא). יש מחמירים = 180 עד 200 סמ"ק (כוס חד פעמי גריל = 180 סמ"ק).
- מעשה רב:** בקידוש של לילה והבדלה יש להחמיר כשיעור הגדול, אבל בקידוש של יום ובד' כוסות מספיק שיעור הקטן, ולכתחלה יחזיק הכוס כשני ביצים עם הקליפה. בליל הסדר שחל בשבת, הכוס הראשון צריך להיות כשיעור הגדול.

עדכוני הלכה

פולמוס השיעורים

שנה שעברה הופיעו 3 גיליונות בנושא 'פולמוס השיעורים' (ניתן להשיגם במערכת), גיליון מספר 302 בנושא 'שיעור כזית מצה', גיליון מספר 303 בנושא 'אופן מדידת מצה ומרור', גיליון מספר 304 בנושא 'כדי אכילת פרס'.

נושא הגיליון שלפנינו (מספר 350) שיעור יין לד' כוסות, שיעור רביעית בסמ"ק לארבע כוסות לחומרא ולקולא. נושא הגיליון הבא (מספר 351) 'משך זמן שתית כוס של ברכה'.

נושא הגיליון הבא:

'משך זמן שתית כוס של ברכה'

טלו חלק בזיכוי הרבים העצום, והשתתפו בהוצאות הגיליון הבא

הגיליון נועד לעורר את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

לע"נ ר' מתתיהו ב"ר יחזקאל שרגא זצ"ל נלב"ע י"ד ניסן תשס"ג
והר' מרדכי ב"ר משה זצ"ל נלב"ע ט"ז ניסן תש"פ
והר' שמואל מנחם ב"ר יצחק אייזיק זצ"ל נלב"ע כ"ב ניסן תשט"ו
ת.נ.צ.ב.ה.

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

- גיליון שבועי עומק הפשט
- שיעורים יומי עיון
- בית הוראה טלפוני
- ביורוי הלכה אקטואליים
- קו מידע הלכתי
- חוברות הדרכה

מכון הילכתא 02-535-0-535

מענה אנושי בית הוראה מערכת הגיליון

קו מידע הלכתי

02-5377-085

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...

לקבלת הגיליון במייל: 5047867@gmail.com

פקס: 02-6507823